

De Vriendenkring

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

www.Quakers.nu

87e jaargang nr. 7

juli/augustus 2016

Frits Nieuwerth-van den Akker laat op de Algemene Vergadering de zendbrief in de vorm van een mindmap zien. Het thema was: 'Living the transformation'.

De Vriendenkring

ISSN: 0167 – 3807

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

Abonnementsprijs:

Nederland	€25,00 per jaar
Europa	€35,00 per jaar (per 1 januari 2016 is dit verhoogd!)
Wereldwijd	€35,00 per jaar
Email abonnement (PDF)	€5,00 per jaar

Bankrek.**NL31 TRIO 0390 3895 60** t.n.v. Maandblad De Vriendenkring te Assen. (nieuw!)

De verzendkosten voor Europa en de rest van de wereld zijn gelijk getrokken vandaar dat we ook de abonnementskosten gelijk moeten berekenen.

Voor buitenlandse abonnees geldt IBAN: **NL31 TRIO 0390 3895 60**; BIC:TRIONL2U.

Nieuwe abonnees en adreswijzigingen: dickkamma@ziggo.nl

Redactieleden:

Eindredactie: Sytse Tjallingii, Van Nispensingel 5, 8016LM, Zwolle, tel.038-4608461/06-40030923, email: vriendenkringredactie@gmail.com.

Administratie, Abonnementen, Verzending en Financiën:

Dick Kamminga dickkamma@ziggo.nl

Schrijver: Hylkia Nieuwerth

Correctie: Corien van Garderen, Hylkia en Frieda Oudakker

Redactieleden: Wils't Hart en Marianne van der Zee

Voor abonnees met gezichts- of leesproblemen was er een gesproken versie van De Vriendenkring. Als je hier behoefte aan hebt neem dan contact op met de redactie.

Kopij voor De Vriendenkring is heel erg welkom voor de 15e van iedere maand! (tenzij anders afgesproken).

Zie ook de tips en aanwijzingen voor auteurs op:

<http://Quakers.nu/nl/Vriendenkring/Tips%20%20voor%20Auteurs>

De Vriendenkring staat in kleur op de website, waar je nog een schat aan aanvullende en actuele informatie over de Quakers vindt.

Bezoek daarom geregeld de Quaker website:

www.Quakers.nu

In dit nummer:

Van de redactie.....	4
Gracias a la Vida.....	5
Hoop.....	7
De Algemene Vergadering van de Nederlandse Quakers.....	8
Impressie van de Algemene Vergadering van de Quakers.....	12
Hoe kan ik een Quaker zijn?.....	17
Quakers en de Bijbel.....	19
Oecumene tussen Quakers, op bezoek bij de Hongaarse Quakers.....	21
Brief uit Vukovar, Kroatië.....	25
Wegkijken kan niet meer.....	28
Verslag INLIA-vergadering.....	29
Laten we durven.....	30
Quaker organisaties zeggen samen 'nee' tegen TTIP.....	31
Een verhaaltje over transformatie.....	35
Protest tegen Eurosatory 2016.....	36
De ecoquaker.....	39
Handen en Voeten.....	40
Zwerfafval.....	40
Wijdingssamenkomst in Oosterhout NB.....	42
De militaire betrekkingen tussen Nederland en Israël.....	42
Waar zijn Quakerbijeenkomsten?.....	43
Vrienden in het hele land.....	44

Mandala door
Corien van Garderen

Van de redactie

De Algemene Vergadering is een hoogtepunt voor de Nederlandse Quakers, omdat we ons dan zo sterk met elkaar verbonden voelen. Het is prachtig dat we met meer dan de helft van al onze leden en betrokkenen bij elkaar zijn, terwijl we toch veelal verspreid door het land wonen. Het bruist van activiteiten, terwijl er ook indrukwekkende ogenblikken van stiltes zijn. Wat een geweldige belevenis om samen die spiritualiteit te mogen ervaren en elkaar te inspireren ons in te zetten voor de grote sociale vraagstukken van deze tijd: oorlog, vluchtelingen, klimaat, milieu en oecumene.

Leef de transformatie! De prachtige inspirerende boodschap van de Wereldconferentie in Peru klinkt door en stimuleert ons om er mee door te gaan in onze persoonlijke levens en omgeving, maar ook in onze maandvergaderingen en wijdingsamenkomsten. Het is voelbaar en merkbaar! Het is goed dat we dat doen in ons persoonlijk leven door aandacht te geven aan de mensen in onze omgeving. Het is ook goed om het in kleine dingen tot uitdrukking te brengen zoals bloemen te zaaien waar de omgeving een beetje meer kleur kan gebruiken. Of om af en toe wat zwerfvuil op te rapen. Het is ook goed om minder zichtbare structurele kanten van onze samenleving aan te pakken. Een besluit van de Algemene Vergadering is om iedereen op te roepen de stap te maken om naar een groene eerlijke bank over te stappen als je dat nog niet gedaan hebt.

Het is ook goed als we onze stem laten horen, zowel als Genootschap als individueel tegen de monopolisering door bedrijven van zaden, die van ons allen zijn. De opwarming van de aarde gaat versneld door onze broeikas- en CO₂ uitstoot, laten we dus onze reizen compenseren met het planten van bomen in Kenya. Dit is een onderdeel van het Rural Service Programma (www.facebook.com/rspeaymkaimosi).

Het is mooi dat we de opbrengst van de verkooptafel konden bestemmen voor het Am'ary Playcentre, de kleuterschool bij Ramallah in Palestina. Zoals in de vorige Vriendenkringen bericht werd, willen we ons inzetten om dit Quaker concern voort te zetten en hiervoor zoveel geld bijeen te brengen dat dit schooltje kan blijven bestaan. We hebben het vaak over opvang in de regio. Het Am'ary refugee camp is zo'n oud vluchtelingen kamp waar het belangrijk is om het onderwijs op een goed peil te houden. Laat je door de veelzijdigheid en betrokkenheid met de schepping in deze Vriendenkring inspireren!

Sytse Tjallingii (redacteur)

Gracias a la Vida

*geschreven door Violeta Parra Sandoval, gezongen
door Mercedes Sosa, ingezonden door Corien van
Garderen, van www.songteksten.nl*

Dank aan het leven dat me
zoveel heeft gegeven.
Het gaf me twee ogen, die, als
ik ze open,
perfect het zwart van het wit onderscheiden
en in de hoge hemel, de met sterren bezaaide diepte
en in de menigte de mens van wie ik houd.

Dank aan het leven dat me zoveel heeft gegeven.
Het heeft me gehoor gegeven dat in zijn volle bereik,
dat ik iedere nacht en dag, kan luisteren naar krekels en
kanaries
hamers, turbines, geblaf en regenbuien,
en de zo tedere stem van mijn geliefde.

Dank aan het leven dat me zoveel heeft gegeven.
Het heeft me geluid en het alfabet gegeven;
en daarmee de woorden die ik denk en spreek:
moeder, vriend, broer en licht dat de weg verlicht
naar de ziel van degene die ik liefheb.

Dank aan het leven dat me zoveel heeft gegeven.
Het heeft vaart aan mijn vermoeide voeten gegeven;
met deze voeten liep ik door steden en plassen,

stranden en woestijnen, bergen en vlakten,
en door jouw huis, jouw straat en jouw tuin.

Dank aan het leven dat me zoveel heeft gegeven.
Het heeft me een hart gegeven dat heftig slaat
als ik de vrucht van het menselijk verstand zie,
als ik het goede zo ver van het kwade zie,
als ik in de diepte van jouw heldere ogen kijk.

Dank aan het leven dat me zoveel heeft gegeven.
Het heeft me de lach en de traan gegeven.
Zo onderscheid ik geluk van verdriet,
de twee elementen die mijn lied vormen,
en jullie lied, dat eenzelfde lied is,
en het lied van allen, dat mijn eigen lied is.

Dank aan het leven.

te zien en te beluisteren op youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=WyOJ-A5iv5I>

dank aan het leven

Hoop.

door Lucas de Groot

Toen ik de afgelopen maand voor vrede door Duitsland liep, be kroop mij soms, zoals wel vaker, het gevoel van: wat DOE ik hier in vredesnaam. Met vaak alleen kieviten en keilange kanalen. En geen mens te bekennen.

Op zo'n moment is het een verademing en een hulp om de volgende woorden van de Tjechische president Vaclav Havel te mogen horen. Woorden van een man die 5 jaar lang in de gevangenis zat en zijn hoop niet verloor.

Diep in onszelf dragen wij allen hoop.

Als dat niet zo is, is er geen hoop meer.

Hoop is een kwaliteit van de ziel en hangt niet af van wat er in de wereld gebeurt.

Het is een gerichtheid van de geest en van het hart, voorbij de horizon.

Hoop in deze diepe betekenis is niet hetzelfde als vreugde omdat alles goed gaat,

of bereidheid je in te zetten voor wat succes kan hebben.

Hoop is ergens voor werken omdat het goed is, niet alleen omdat het kans van slagen heeft....

Hoop is niet hetzelfde als optimisme.

Evenmin de overtuiging dat iets goed zal aflopen.

Wel de zekerheid dat iets zinvol is, ongeacht de afloop of het resultaat.

Hoop op de toekomst tegenover 'in het hier en nu zijn'.

De Algemene Vergadering van de Nederlandse Quakers

Twee van de 20 Minuten die aangenomen werden en die voor de lezers van de Vriendenkring boeiend zijn om te lezen:

AV 16/01 Opening

Vanuit de stilte opent de schrijver de Algemene Vergadering. Het thema van deze Algemene Vergadering is: “Living the Transformation”, wat ook het thema was van de Wereldconferentie die in januari in Peru werd gehouden. De schrijver leest hierbij de volgende tekst voor:

“Lieve Vrienden,
Ons thema is “Living the transformation”,
Leven alsof we al getransformeerd zijn,
Door de aanraking van God,
Door de aanraking van elkaar,
Aangeraakt door de Liefde,
Verlicht door het Licht dat we in ons hebben.

Als we zo getransformeerd zijn,
Kunnen we leven in een wereld die ons nodig heeft,
Biddend,
Actief aan het werk,
Op die plekken waar we ons geroepen voelen,
Nu met elkaar hier in deze Algemene Vergadering,
Inspiratie zoeken en ervaren,
In onze stilte en in onze gesprekken,
Met een open hart naar elkaar toe,
Accepterend wie we zijn in onze eigenheid en
Accepteren hoe de ander is in zijn of haar eigenheid.
In onze diversiteit, elkaar aanmoedigen, ondersteunen en motiveren
Om nog meer het Licht in onszelf en in de ander te zien en
Het Licht in de wereld zichtbaar te laten zijn
De transformatie door God, door ons Zijn te leven.
Hier en Nu
Vandaag met elkaar
Om het Nu te beleven met elkaar.”

AV 16/20 Initiatieven ten aanzien van duurzaamheid

In reactie op de minuut over duurzaamheid die is aangenomen door de Friends World Committee for Consultation Wereldconferentie 2016 in

we maken met enthousiasme zaadbolletjes, fotoWils 't Hart

Peru, besluiten we om twee concrete initiatieven hieruit over te nemen:

1 het verspreiden van zaadbolletjes om biodiversiteit te bevorderen op plaatsen waar dat verantwoord is (zoals braakliggend terrein en binnenstedelijk gebied), en het opruimen van zwerfafval dat we her en der tegenkomen.

2 Daarnaast besluiten we ook om de petitie voor de Grote Kamer van Beroep van het Europees Octrooibureau te ondertekenen tegen het verlenen van octrooiën op zaden en gewassen, een initiatief waarmee we ook boeren in de Derde Wereld tegemoetkomen.

3 Verder bevestigen we onze betrokkenheid bij het project “Trees for Africa”, waarbij we de CO₂-uitstoot die we veroorzaken als we vertegenwoordigers naar verre landen sturen, compenseren door in Afrika extra bomen aan te laten planten.

4 Ook zijn we bezig om onze bankrekeningen om te zetten naar banken die zich hebben toegelegd op ethisch verantwoord en duurzaam bankieren.

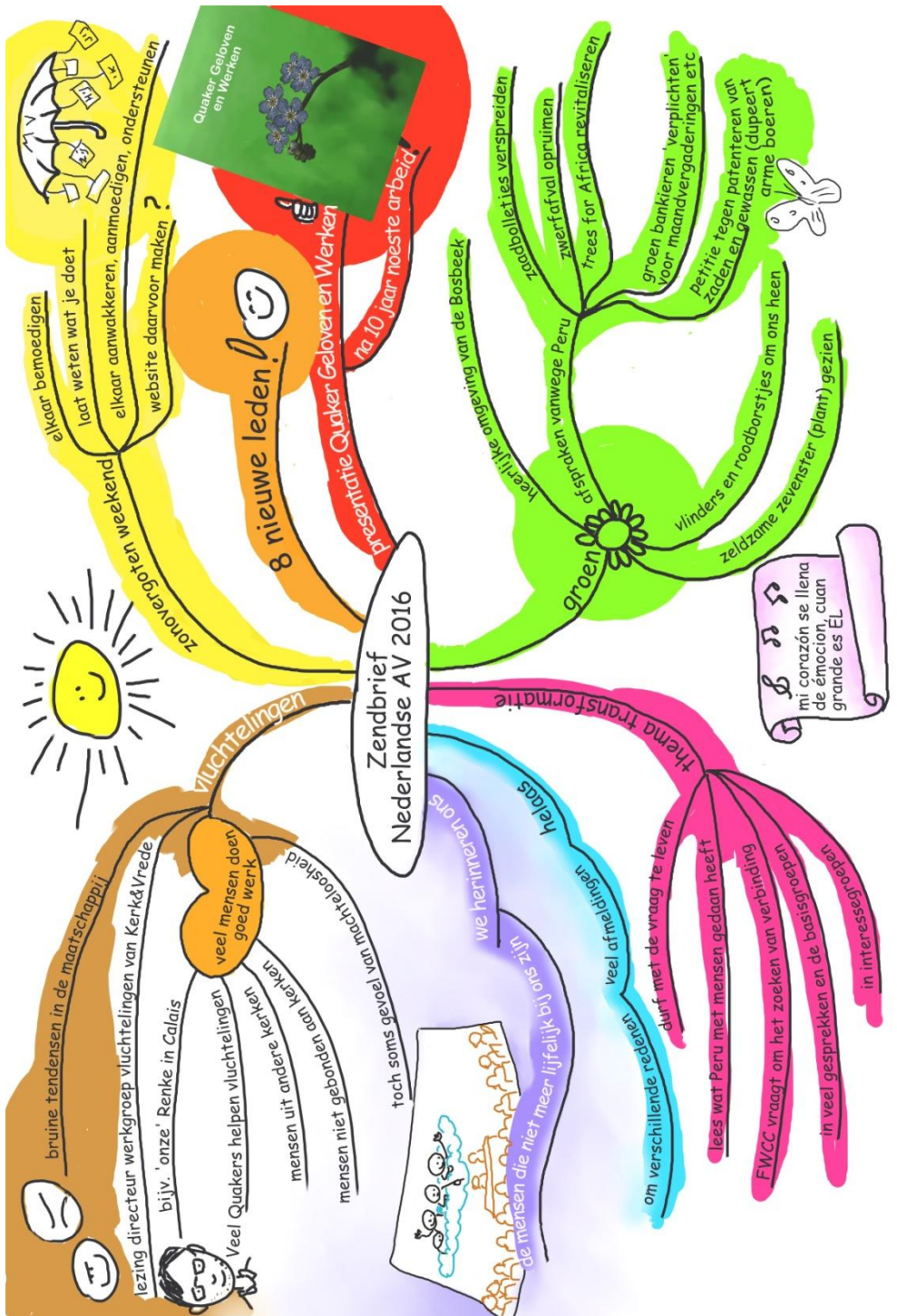
We sluiten hiermee aan bij de gedachten die de Wereldraad van Kerken heeft ontwikkeld ten aanzien van economische en ecologische rechtvaardigheid, en een economie van leven voor allen. Er werden tijdens onze vergadering nog veel meer initiatieven genoemd die direct of indirect betrekking hebben op het thema duurzaamheid, bijvoorbeeld ten aanzien van het beheer van onze huizen en ook in relatie tot opvoeding en onderwijs. We zullen ons daarom nog verder bezinnen op diverse voorstellen die gedaan zijn.

De duurzaamheidsminuut van de Wereldconferentie 2016 in Peru is hier na te lezen (in het Engels):

<http://fwcc.world/fwcc-news/living-sustainably-and-sustaining-life-on-earth-the-minute-from-the-plenary>

duurzaamheid voor toekomstige generaties, foto Wils 't Hart

Impressie van de Algemene Vergadering van de Quakers

Van 4 t/6 juni bijeen in Het Natuurvriendenhuis De Bosbeek bij Bennekom.

door Irene Peters

Wat een voorrecht dit te mogen meemaken!

En dat bij prachtig zomerweer in die bosrijke omgeving met zoveel lieve mensen, bekenden en nog niet bekenden, ook vanuit Engeland en België. Het was licht, vriendelijk, gezellig, activerend, zinderend en VEEL, vandaar dat ik niet ieder aspect kan belichten, hoe graag ik dat ook zou willen. Zoveel hoogtepunten!

zaadbollen maken: nog meer kleur brengen in onze omgeving

Het thema “Living the transformation” was het hele weekend voor mij voelbaar – en ook nog dagen daarna. De inspiratie belandde terug op de aarde (wat ook de bedoeling was) via het maken van zaadbommen, door ons terecht omgedoopt tot het meer vreedzame zaadbollen, gemaakt van klei, potgrond en zaden van bloemen waar bijen op af kunnen komen. Zo was er direct contact met ingrediënten van Moeder Aarde, waar je lekker vies van werd. Mijn zaadbollen begonnen bij thuiskomst al te ontkiemen. Het volle programma betekende voor mij indirect een lesje in loslaten. Het Engelse woord “discernment” kwam nogal eens bij me boven.

De transformatie begon bij mij al bij binnenkomst, bij het gezamenlijke zingen. “Muziek transformeert” hoorde ik iemand zeggen. Een lied meegebracht door de mensen die in Peru waren geweest kwam het hele weekend terug: Cuan Grande es El (Hoe groot is Hij). Bij de bladmuziek stond ook een tekst van Dina van Dalfsen: “O Heer mijn Licht!” De Wereldconferentie in Peru heeft niet alleen geresulteerd in een prachtig fotoboek, maar ook in een ontroerende en sprekende serie foto’s gepresenteerd door Sytse Tjallingii. “Deze mensen zijn al getransformeerd”, zo sprak Sytse, “dat zie je aan de gezichten”. De Wereldconferentie in Peru gaf ons ook een opdracht mee: Ga werken aan de thema’s duurzaamheid en vluchtelingen. Daar hebben we in de Zakenvergadering minuten over aangenomen.

Een groot aantal nieuwe leden werd met vreugde verwelkomd, zowel van de NON, de MIZUNE, als van de Haagse MV. We zijn erg blij met hen. Kees Nieuwerth presenteerde op vrijdagavond het boek: “Quaker Geloven en Werken”. Je zou kunnen zeggen een Nederlandse versie van Quaker Faith en Practice: het is een vernieuwing en aanvulling van “Leven uit het Innerlijk Licht” uit 1952. Na tien jaar noeste arbeid van een kleine commissie is dit ons nieuwe werkdocument waar we in de komende twee jaar onze inspiratie uit kunnen halen en eventueel nog suggesties over kunnen doen. Voor alle leden was er een exemplaar aanwezig. Ik kreeg zomaar een exemplaar van Chloe cadeau. Dank je wel Chloe!

We mochten het boek doorbladeren en passages die ons troffen voorlezen. Er zijn niet alleen levensbeschrijvingen en citaten van Quakers uit de 17^e eeuw, maar ook staan er uitspraken in van hedendaagse Quakers. Citaten van Vrienden die al overleden zijn en van Vrienden die in de zaal zitten. Ik koos voor citaten van Ton Bosman en Adolf Woldendorp, die ik me nog goed herinner. De prachtige en toch eenvoudige omslag van het boek in het groen is ontworpen door Erik Dries. Er staat een moerasvergeetmeniet op afgebeeld, met vijf blauwe bloemen en er werd bij gezegd: “we moeten niet vergeten, in deze lage landen de erfenis van de Quakertraditie voort te zetten”.

Zaterdagavond bij de epiloog werd Linde Lijftogt herdacht. Dat was heftig voor mij, want ik heb haar immers van dichtbij meegemaakt. Ze heeft me zelfs geleerd hoe je thee moet zetten. Ik was erbij toen ze met de Stille Wacht voor Vrede in Vietnam begon – een initiatief dat op een gegeven moment in heel Nederland navolging kreeg. We hadden toen ook contact met een Vietnamese Boeddhistische non: Cao Ngoc Phuong; ik herinner me een bijeenkomst in de Geertekerk in Utrecht, waar Phuong sprak. Op een onbewaakt moment keek ik in haar ogen, en die blik zal ik

nooit vergeten: zo veel pijn.

Pijn is er ook nu bij de talloze vluchtelingen. Pijn en overlevingsdrang. Dat klonk door in het verhaal van Jan van der Kolk, namens de Raad van Kerken. Zijn betoog was vlammend, waarbij het falende beleid van de regering, van de IND, van het COA aan de kaak werd gesteld. Zo is er bij het officiële beleid sprake van pesten, intimidatie en niet serieus nemen wat vooral blijkt uit het taalgebruik, zoals “ mensen op transport zetten”. Zo worden vluchtelingen nog meer slachtoffer dan ze al zijn.

Een pluim op de hoed van Erik Dries, die heel wat werk heeft verzet. Hij gaat samen met Kees Nieuwerth protesteren bij de wapenbeurs, de Eurosatory, in Parijs. Op tafel ligt een T-shirt waar we met viltstift een opbouwende tekst kunnen schrijven als ondersteuning. Op de schouders staat al een engel die Wils 't Hart daar heeft getekend: een beschermengel voor Erik die mee gaat naar Parijs.

De Zendbrief-commissie besloot om een andere vorm te kiezen: een mindmap. Met een cirkel in het midden, met daar omheen verwijzingen naar de thema's die aan bod zijn geweest dit weekend, zoals duurzaamheid en het vluchtelingenbeleid – en het verband daar tussen. Erik legde de symboliek van de kleuren uit. Het deed me denken aan een mandala!

Wat mij persoonlijk erg aansprak was de Interessegroep van Renke Meuwese over Calais, waar hij vertelde over zijn ervaringen. In goed te volgen Engels, zodat de Britse gasten daarvan ook wat mee naar huis konden nemen. Als ik het goed begrepen heb van Lee Taylor, de vertegenwoordigster van EMES, naast wie ik tijdens het eten aan tafel zat, zijn ze in het Verenigd Koninkrijk niet zo happig meer in het opnemen van vluchtelingen. Maar hier zaten we naar de indringende en heftige beelden op de computer van Renke te kijken. Beelden van het kamp in Calais, waar het, zo te zien, af en toe heftig aan toe kan gaan. Niet gemakkelijk, daar te werken, maar alles heeft ook een andere kant. Ik wens Renke heel veel kracht, moed en spirit.

Wat was er nog meer?

Ik had andere workshops van Tony Weekes en van Sytse en Marlies Tjallingii ook wel willen volgen, maar dat is moeilijk te verwezenlijken. Keuzes maken dus....

De vogelexcursie waarvoor ik suf uit mijn bed kwam,

op de vroege vogelexcursie zagen we een prachtige vijver met kwakende kikkers

vanwege het vroege uur, was ook een openbaring. Wat een prachtig concert, en dan ook nog dat mooie landschap en de vijvers met kikkers! Bij de Tai Chi vond ik het maken van energie-bollen van Licht heel fijn. Er was zoals ieder jaar weer een mooi boekje om je bevindingen en inspiratie in op te schrijven.

Bij het verhaal van Saskia Kühlmann over de duurzaamheidsminuut van de Wereldconferentie zette Wils een prachtig natuurkunstwerk op tafel: een reuzenbij gemaakt van papier-maché!

Soms werden al die indrukken (prikkel) me even teveel en kon ik niets meer opnemen. Dan liep ik in mijn eentje het bos in, op zoek naar een boom die mij aansprak. In mijn geval is dat vaak een beuk, nu ook weer; een boom met een heel vriendelijke uitstraling. Ze hielp me om weer even te aarden, toen ik mijn handen om haar stam legde. Dat deed me goed. Zoals de Stilte in het bos met al die vogelgeluiden dat ook deed. Evenals het zitten in het gras. Ook dat is transformatie.

Natuurlijk was het zingen bij het kampvuur in het bos voor mij een hoogtepunt. “You raise me up to more than I can be”. Zo werkt dat, ook op momenten dat je het zelf niet meer ziet zitten. Geef het maar over. Je kan er bovendien stijgen.

Transformatie: in mijn gespreksgroep was niet iedereen bekend met dit fenomeen. Het betekent letterlijk omvorming. Omvorming van dualiteit naar eenheid.

bij het kampvuur leefde jong en oud zich uit in vuur stoken en zingen

Dat wil zeggen: onvoorwaardelijke liefde leven, of daar naar toe leven. En ook: je eigen situatie van wat meer afstand bekijken, meer als onderdeel van het grote geheel. We zijn allen één op Moeder Aarde. Quakers verbinden daar dan praktische oplossingen aan en dat is volkomen terecht.

We namen een minuut aan om de volgende dingen te doen:

1. Zaaï de zaadbollen uit op onbebouwde en dorre terreinen. Zo help je de bijen ook.
2. Ga zwerfafval verzamelen op straat en ruim dit op.
3. Alle bankrekeningen (die nog niet zijn omgezet) om te zetten naar 'groene' en vredesgerichte banken.
4. We besluiten ook het project "Trees for Africa" hernieuwd te steunen en als we vertegenwoordigers naar verre landen sturen, de CO2 uitstoot te compenseren door de aanplant van bomen in Afrika.

De opbrengst van de goed gevulde verkooptafel komt ten goede aan het Am'ary Playcentre in Ramallah. Dat wordt bedreigd door sluiting vanwege een tekort aan financiële middelen. Dat zou erg jammer zijn, temeer daar het deel uitmaakt van een vluchtelingenkamp.

Bij al dit moois zag ik toch een klein minpuntje. Het vele gekakel aan tafel, waardoor je gesprekken soms niet goed kon volgen. Hadden meer mensen daar last van? Voor mij zou iets meer stilte heel welkom zijn.

Ik had na de AV even sterk het gevoel dat door de Quakers over de hele wereld met ons mee gedacht, gemediteerd, gebeden werd.

Zo zou Inspiratie zich kunnen verspreiden.

Transformatie

Marlies verwoordde het ook heel mooi in de wijdingssamenkomst op zondagmorgen:

"Dat je mag zijn wie je bent, op dit moment:

blij, boos, verdrietig ...

Verstop je niet,

wees het,

en laat het dan los.

wees het kind in jezelf,

refererend aan de boodschap van Jezus:

"Laat de kinderen tot Mij komen en verhindert ze niet"

De vrijwilligers van de Bosbeek hebben een bedankje gekregen in de vorm van eerlijke chocolade, helemaal gemaakt in Afrika.

Dank jullie allemaal, voor deze geweldige dagen!

Hoe kan ik een Quaker zijn?

door Renke Meuwese

10-12 Juni was ik in Maldegem, Oost-Vlaanderen, als jullie afgevaardigde bij de “Residential” van de Belgisch-Luxemburgse Jaarvergadering. Met zo'n dertig Vrienden uit België en omstreken hebben we daar een bijzonder programma gevolgd in een rustige omgeving.

Groepsfoto, genomen door Chloe Westra

Op vrijdagavond werd het thema “How can I be a Quaker in this rapidly changing world?” geïntroduceerd, als ook de methode: open space. Nicholas legde ons uit dat mensen op veel bijeenkomsten eigenlijk vooral de koffiepauze waardeerden, waar vrije gesprekken ontstonden. In deze bijeenkomst zou dus vooral de open ruimte gecreëerd worden om de ideeën van de groep als geheel te kunnen uitvoeren.

Om dit te realiseren had het voorbereidingsteam een leeg rooster op een whiteboard getekend, wat we met de suggesties van ieder van ons vulden. Zo stelde de Franse vertegenwoordiger Sylvain voor een gespreksgroep over het thema te leiden, wilde Emiel wel mandala's met ons tekenen, en stelden Rosemary en Jeannette van de commissie Ministry & Oversight voor, om samen een “spiritual review” van de jaarvergadering te houden. Bij die laatste bijeenkomst was ik ook aanwezig. We schreven individueel op een kaartje wat we belangrijk vonden aan een wijdings-samenkomst, wat we er zelf aan bijdroegen, en wat we graag anders zouden zien in onze samenkomst. Deze kaartjes werden dan geschud en

we lazen elk een willekeurige bijdrage voor. Dit was bedoeld als eerste opstapje voor de commissie om het hele spirituele proces van de samenkomsten in Brussel eens onder de loep te nemen.

Ik heb ook nog een stukje film laten zien en vragen beantwoord over mijn werk in Calais. In feite heb ik mijn presentatie van de Nederlandse AV van een weekend eerder gewoon nog eens overgedaan, wat gemakkelijk was voor mij en door de aanwezigen erg gewaardeerd werd.

Tot nu toe is BLYM een vrij eenvoudige Jaarvergadering. Er is maar één regelmatige wijdingssamenkomst, die in Brussel. Er is geen eigen pand, want Quaker House Brussels is van de Britse Jaarvergadering en de hoofdhuurder is niet BLYM maar QCEA. Waar de Nederlandse Algemene Vergadering voor een flink deel uit zakenvergadering bestond, kon de BLYM volstaan met een sessie van een half uur op vrijdag en een sessie van ruim een uur op zondag. Op elke gewone zakenvergadering in Brussel is immers de hele Jaarvergadering sowieso al vertegenwoordigd. Daar zou op termijn verandering in kunnen komen. Op de zakenvergadering van zondagochtend werd een brief voorgelezen en toegelicht van een groep geïnteresseerden in Gent, die sinds april maandelijks (elke derde woensdag van de maand), 's avonds bijeenkomen om over het Quakerisme te leren. Zij willen graag meer ondersteuning om mogelijk te groeien naar een echte Quakerbijeenkomst. BLYM is blij met die vraag en ondersteunt de groep van harte. Vanuit Nederland kunnen we ongetwijfeld ook bijdragen aan de ontwikkeling van deze nieuwe bijeenkomst, niet ver over onze grens, die ook Nederlandstalig is/zal zijn. Voor mij persoonlijk is het ook interessant, omdat Gent vanuit Calais goed te bereizen is.

Ik ben blij dat ik jullie heb kunnen vertegenwoordigen op deze inspirerende en originele bijeenkomst.

Quakers en de Bijbel.

door Joke Hofman.

In het tijdschrift Quäker van de Duitse Vrienden van maart/april stond op blz. 60 een stukje van Julian Clarke over een weekend dat bij Karlsruhe had plaatsgevonden en dat als thema had: ‘Quäker und die Bibel’.

Hij schrijft (wat de meesten van jullie wel weten) dat de Bijbel niet één boek is, maar een verzameling van (in de meest gangbare versie) 66 boekjes, die in de loop van meer dan duizend jaar in allerlei talen zijn ontstaan en geschreven.

Arameese tekst

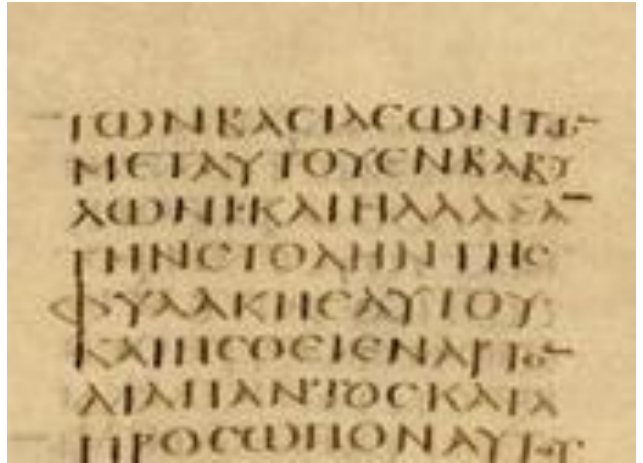
En dus stammen ze ook uit verschillende culturen. De Joodse geschriften, waaruit het Oude Testament bestaat, zijn grotendeels in het Hebreeuws geschreven, een deel echter in het Aramees (de moedertaal van Jezus).

Het Nieuwe Testament is ons in het Grieks overgeleverd, maar dat zijn vertalingen vanuit het Aramees. En dan zijn er delen in proza, andere in poëzie, weer andere gaan over jurisprudentie, enz. Ook is het duidelijk dat sommige delen door meer dan één auteur zijn geschreven.

Het is dus logisch dat de Bijbel niet een eenheid is en bovendien zijn er veel vertaalfouten in geslopen.

En dan die tegenstelling tussen het Oude Testament en het Nieuwe Testament. Zo zegt Jezus (Mattheus 5:43): “Gij hebt gehoord dat er gezegd is: je zult je naaste liefhebben en je vijand haten (dat staat in Leviticus), maar Ik zeg u: heb je vijanden lief en bid voor wie je vervolgen.”

De Bijbel is een traditie, zonder welke onze cultuur (en ook de Quakers!) niet zou bestaan. Maar dat wil niet zeggen dat we alles dat in de Bijbel staat als wet moeten aannemen. Om een voorbeeld te noemen (dit staat trouwens in een volgend artikel, van Wolfgang Habicht over

Griekse tekst

datzelfde weekend):

Paulus schrijft over

de volledige ondergeschiktheid van vrouwen en tevens zegt hij dat de liefde tussen mensen van hetzelfde geslacht tegennatuurlijk is! Zulke zinnen kunnen we toch moeilijk als het fundament van ons geloof nemen! Dit zijn teksten die tijdgebonden zijn en die over een moraal spreken die niets met de waarheid van Jezus te maken heeft. We mogen ze gewoon als verleden tijd beschouwen. Voor Quakers en vele anderen is de waarheid die, die uit ons hart spreekt, de Christus in ons.

Zo staan er in deze 2 artikelen nog meer voorbeelden, die laten zien dat

het letterlijk nemen van Bijbelteksten, zonder de historische context te kennen en zonder kennis van Bijbeluitleg, juist de werkelijke waarde en waarheid van de Bijbel onrecht aandoet.

Hebreeuwse tekst

Ik was heel blij met deze artikelen, omdat zo helder wordt verwoord,

hetgeen mij, sinds ik bij ds. Hans v.d. Werf in de Dom in Utrecht deze uitleg een paar jaar mocht horen, heeft geholpen in te zien dat de essentie van de Bijbel draait om de liefde.

Oecumene tussen Quakers, op bezoek bij de Hongaarse Quakers

door Wim Nusselder

George Fox was een evangelische Quaker. Zijn geschriften laten daar weinig misverstand over bestaan. ‘Verkondig het Woord! Vertrap alles dat daar tegenin gaat! Dit is de opdracht van de Here God aan jullie allen: wees een voorbeeld waar je ook gaat, laat je leven spreken. Dan zul je opgewekt over de aarde wandelen, beantwoordend aan dat van God in iedereen.’ (1656) Het vertegenwoordigen van Nederlandse Quakers (voor zover dat mogelijk is) bij een bijeenkomst van evangelische Europese Quakers, wier taalgebruik en evangelisatienielingen een stuk minder verschillen van die van George Fox dan die van ons, is dan ook vooral een uitdaging aan je identiteit als Quaker. Welk recht hebben wij om ons Quaker te noemen?

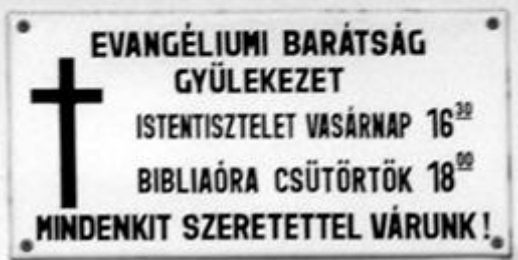
Europese Quakers hebben sinds George Fox een slingerpad door de geschiedenis gevolgd, via quietisme en evangelisch gemotiveerd maatschappelijk activisme naar vrijzinnig maatschappelijk activisme. We bleven -grosso modo- ongedeeld. Totdat in 1997 evangelische Vrienden uit Amerika, waar de Quakers in de 19^e eeuw in 4 stromingen uiteendreven, in Hongarije een evangelische Quaker kerk stichtten. Of, vanuit het omgekeerde perspectief, totdat Tony Frei, een baptistenpredikant uit Tolna in Hongarije, zich met zijn lokale kerk aansloot bij het soort Quakers dat hem het meest na stond. Dit op suggestie van Nancy Irving, destijds algemeen secretaris van het Wereldoverlegorgaan van Quakers (FWCC).

Kerkgebouw van de Evangelische Quakers in Tolna Hongarije

In 2015 stuurden we Tony een uitnodiging om deel te nemen aan onze Algemene Vergadering. Dat was mijn idee. Ik vond het hypocriet om me neer te leggen bij verdeeldheid tussen Quakers in Europa, terwijl ik me bezig houd met oecumene, mezelf ‘universalist’ noem die ervan uitgaat dat het goddelijke beschikbaar is voor ieder mens, ongeacht religie. En ik werk graag mee aan erkenning als lid van niet-christenen die zich in ons herkennen. Ik bepleit vermindering van de beschamende verdeeldheid van het christendom en van toenadering tot andere religies. Ik ben voor nauwere samenwerking met de vreemdste religieuze vogels en dan zou ik terugschrikken voor de uitdaging aan mijn Quaker-identiteit die gevormd wordt door evangelische Quakers? Ik stelde me dus beschikbaar toen Tony ons terug uitnodigde voor de conferentie van de Internationale Evangelische Vrienden Kerk (EFCI) van 29/4 tot en met 1/5. Ondanks de herinnering aan de preek die Tony tijdens onze Algemene Vergadering 2015 hield over het Vredesgetuigenis. Hierin speelde de duivel een prominente rol. Bovendien stond die preek vol bijbelcitaties die op een andere wijze geselecteerd waren dan wij gewend zijn te doen (voor zover we de Bijbel in ere houden).

Deze Europese EFCI-conferentie viel toevallig samen met de wereldwijde EFCI-conferentie die eens in de 4 jaar plaatsvindt. Ook de internationale directeur van EFCI, John Williams, en zijn continentale directeurs voor Noord-Amerika, Zuid-Amerika, Afrika, Azië en Europa (in de persoon van Tony), waren dus aanwezig, naast evangelische Quakers én ‘ons soort Quakers’ uit Hongarije, Roemenië, Servië en Slovenië. Ook FWCC was vertegenwoordigd met Gretchen Castle, de huidige algemeen secretaris, en Leo Vincent, als lid van het uitvoerend comité van de Europese en Midden-Oosten Sectie (FWCC-EMES). Een uiterst belangrijke bijeenkomst dus voor het bouwen van bruggen tussen verschillende soorten Quakers.

*Ecclesia op zondag 10.00
Bijbelstudie Donderdag 18.00
Iedereen Welkom!*

De conferentie bestond uit 4 sessies voor de zakenvergadering zonder agenda van in totaal 5 uur en 3 kerkdiensten van in totaal 8 à 9 uur die gevolgd werden door gezamenlijke (avond) maaltijden. Ook 'gewone' leden van Tony's kerk uit Tolna konden overal bij zijn. Het aantal deelnemers tijdens die sessies wisselde daardoor van ongeveer 25 tot zo'n 75 tijdens de zondags kerkdienst. De sessies met de zakenvergadering waren gevuld met 'presentaties' in de vorm van meestal zeer persoonlijke getuigenissen. Daarbij werden ook foto's geprojecteerd die op verschillende plaatsen genomen waren. Vooral de foto's van de grote groepen die bijeenkwamen in Bolivia en Burundi maakten indruk op mij. Gretchen vertoonde een video-impresie van de wereldbijeekoms in Peru. Een echtpaar uit Roemenië dat deelnam (samen met hun niet gelovige zoon) vertelde over een weeskind van Roma afkomst, die ze opvingen. Dit was een aangrijpend verhaal over verstoting door een stiefvader, die de moeder van het kind dat toen 6 was, uit de trein had gegooid. Ook was er sprake van verkrachting. Het weeskind verzette zich aanvankelijk -maar al te begrijpelijk- tegen alles en iedereen. De foto die ze lieten zien, was die van de doopplechtigheid waarmee het meisje kortgeleden was toetreden tot hun kerk.

In mijn presentatie heb ik uitgelegd waarom Tony's preek in 2015 bij ons wat wenkbrauwen deed fronsen. Ik heb een alternatief verhaal verteld over de duivel dat voor Nederlandse Quakers makkelijker verteerbaar zou zijn.

Er werd één besluit genomen in die zakenvergaderingen: de verlenging van Tony's rol als directeur Europa. Daarover werd (in zijn afwezigheid) gestemd bij handopsteking.

Ja, evangelische Vrienden in Hongarije zijn vanuit ons perspectief enigszins vreemde vogels van -voor een belangrijk deel- vluchtelingen uit

kinderdag augustus 2013 Tolna

andere kerken, met hele specifieke ideeën over wat des Quakers is en wat niet. Hun kerkdiensten lijken sterk op wat je kunt verwachten als je in Nederland een evangelische kerkdienst bijwoont: lange, getuigende preken, meegelezen van Bijbelcitaten in meegebrachte Bijbels. In hun gebeden bedanken ze God voor veel dingen in het leven en ze vragen om hulp voor aan- en afweziggen (vaak van medische aard). Er is meeslepend gezang met professionele apparatuur. Er is een grote groep kinderen en een actieve groep jongeren die in het bezielend zingen zich kan uiten. Er is geen stilte. Ik ging er heen in de veronderstelling dat we desondanks deel uitmaken van dezelfde geloofsgemeenschap.

jongeren spelen een grote rol in de kerk

Daarin ben ik niet teleurgesteld. Ondanks de grote taalkloof met de Hongaarse aanwezigen waarvan slechts enkelen Engels of soms Duits spraken kon ik de verbondenheid ervaren. Vooral ook door de gesprekken met de internationale EFCI-directeuren.

Ik begrijp waarom Quakers met een andere, gemiddeld minder hoog opgeleide doelgroep (hoewel hoger opgeleiden niet ontbraken) op een andere manier kerkzijn dan wij. Hun vermogen tot outreach, met een in wezen veel zwakkere organisatiestructuur dan wij, is fenomenaal. Wat maakt hen én ons tot Quakers? Het vertrouwen in de Geest, de openheid voor andersgelovigen (ondanks de nadrukkelijker dan bij ons uitgesproken verwachting van bekering) en de flexibiliteit en bereidheid tot aanpassing van uiterlijke vormen van kerk-zijn aan wisselende en veranderende behoeften. Geprogrammeerd, maar niet liturgisch. Met vrijgestelde ‘pastors’, maar zonder dat die daar pretenties aan ontleen. Zich uitend in religieuze taal die ik uit mezelf niet zo gauw zou gebruiken, maar die ik ook nodig heb in mijn oecumenische contacten in Nederland.

Naschrift van de redactie: zie de video over de kinderdag in 2013 in Tolna om impressie te krijgen van het enthousiasme en de mengeling van kinderen jongeren en ouderen: www.youtube.com/watch?v=9F2CGkoECjk&feature=youtu.be

Brief uit Vukovar, Kroatië

door Charles Tauber, mei 2016

Lieve Vrienden,

Wij betreuren het dat we niet bij jullie kunnen zijn bij deze Jaarvergadering. We zijn heel druk bezig met de situatie in Kroatië en met een aantal belangrijke projecten.

Politiek gezien is er, hier zoals overall, een beweging naar rechts, dat wil zeggen, weg van de zorgen van de meeste mensen, met name die in de dorpen aan de randen van de samenleving. Doordat er vrijwel niets is gedaan aan de psychologische en fysieke toestand van de voormalige soldaten en de burgerslachtoffers van de oorlog, is hun toestand verslechterd. We

zien dat in elke groep waar we mee werken en horen het ook van anderen in onze gesprekken over het verbreden van ons netwerk. Verder lijden de nieuwe generaties aan trans-generationale overdracht van psychische trauma's en negatieve verhalen, zoals in Nederland na de Tweede Wereldoorlog ook

gebeurd is. Wij zijn hier zeer bezorgd over, vooral omdat we merken dat we vrijwel de enige organisatie zijn die in haar werk aandacht besteedt aan deze zeer belangrijke kwesties. We geven nog steeds onze educatieve cursus voor "blotevoeten-therapeuten" in een aantal dorpen. De cursus is meer discussie dan lezingen en staat bekend als "persoonsgericht" onderwijs. De cursus

maakt gebruik van de ervaringen van de deelnemers in het werk met materiaal over communicatie, elementaire psychologie en counseling, “civil society”, niet-gewelddadige transformatie van conflict, en mensenrechten. Terwijl, in het algemeen, de cursussen ongeveer een jaar duren, zijn de lengte en precieze inhoud sterk afhankelijk van de individuele deelnemers. Het komt zeer veel voor dat de discussies ook tot therapie en psychologische supervisie leiden, en dus ook de taboes tegen het gaan naar een psycholoog of een psychiater voorkomen worden. Het verhoogt ook het vermogen van mensen om elkaar lokaal te helpen. We zijn ook begonnen met dergelijke cursussen en discussiegroepen online te zetten, één in Kroatië en één internationaal, en hopen zo een veel groter aantal deelnemers aan deze cursussen te krijgen.

We geven ook individuele begeleiding onsite en online, in Kroatië en op internationaal niveau, waarbij de laatste met name voor mensen in het buitenland die willen werken in de lokale taal (dat wil zeggen, Servisch, Kroatisch, Bosnisch, die bijna hetzelfde zijn).

In het afgelopen jaar hebben we samengewerkt met een organisatie in Osijek die werkt met mensen met psychologische problemen. We zagen eens te meer hoe vaak deze mensen door de maatschappij worden buitengesloten. Om verschillende redenen is dit werk gestopt, althans tijdelijk.

Verder hebben we gewerkt met de migrantensituatie en hopen dat werk uit te breiden. Een aantal van onze vrijwilligers nam een actieve rol in de periode waarin de migranten over de grens zeer dicht bij ons in de omgeving kwamen. Wij willen de migranten zelf en degenen die hen bijstaan, trainen. Nogmaals, jammer genoeg, zien we weinig of geen andere groepen in deze materie op de lange termijn werken aan de psychologische aspecten van deze problematiek. Ook zien we vrijwel niemand werken aan lange termijn integratie. We zien dit als uiterst belangrijk. Gezien mijn achtergrond – mijn ouders waren migranten 100 jaar geleden – voel ik mij hier heel nauw bij betrokken.

Wat mijzelf betreft, met mij gaat het wel goed. Tegen de tijd van de Jaarvergadering zal ik twee staaroperaties hebben gehad. Verder ben ik gezond, waarschijnlijk meer dan ik ooit ben geweest, doordat ik heel veel ben afgevallen. Iedere dag zorg ik dat ik voldoende lichamelijke oefening krijg.

Verder, dit jaar heb ik 50 jaar (!) met NGO's gewerkt in verschillende organisaties, voor de bescherming van het milieu, voor de vrede en voor het werken met asielzoekers, vluchtelingen, en de slachtoffers van de oorlog. Sandra Marić viert haar tienjarig jubileum bij de CWWPP. De tijd gaat snel.

Ik kijk ernaar uit om meer contact met jullie te hebben en hoop van jullie te horen of bezoek te krijgen.

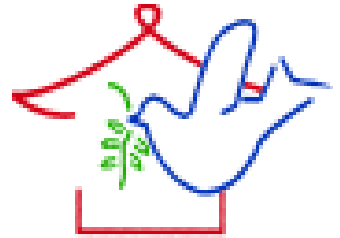
Alle Vrienden hartelijk dank voor jullie voortdurende steun.

Met hartelijke groeten en goede wensen voor jullie allen en een goede en fijne Algemene Vergadering.

Yours in Peace,

Charles ook namens Sandra Marić, Nikolina

Imrić en Darko Ravkić

Op de website van de CWPP kun je veel meer informatie vinden over hun werk: <http://www.cwpp.org>

Vluchtelingen lopen op de rails in het district Vukovar (Kroatië) nadat ze de grens met Servië bij de stad Sid zijn gepasseerd, omdat de Hongaarse autoriteiten hun grens sloten September 17, 2015.

Wegkijken kan niet meer

door Corien van Garderen

Voor mij ligt de dichtbundel "Vluchten" van Jaap van Dijkhuizen. De ondertitel luidt "Elegische verzen bij een schilderij". Jaap van Dijkhuizen (Nijkerk, 1940) is jurist en was onder meer werkzaam als asieladvocaat. Door zijn passie voor wat taal is drukt hij zijn gevoelens en belevenissen bij voorkeur uit door deze in proza of poëzie te 'vangen'. Het idee om deze verzen te schrijven werd geboren toen de auteur op 9 mei 2015 in zijn geboorteplaats deelnam aan een reünie van overlevenden die daar in de meidagen van 1940 werden geëvacueerd, lees: moesten vluchten, hij als 2 weken oude baby. De climax van die dag was het weer afleggen van de vluchtroute na 75 jaar, in oldtimer bussen. Dat riep in hem emoties wakker die hij combineerde met zijn ervaringen als vluchtelingenadvocaat. Enkele weken daarna deed de confrontatie met het schilderij "Vluchten" van Anne Rothuizen de rest. Bij het kiezen van een vorm voor het gedicht liet hij zich onder meer ook inspireren door de klassieke tragedie.

Het gedicht maakt onder meer melding van diverse periodes waarin ons land trouwhartig vluchtelingen opnam en is uiteindelijk een brede aanklacht tegen de commotie en de maatregelen die de grote stroom vluchtelingen van nu oproepen en tegelijk tegen een houding van 'wegkijken' en weerstand. Tineke Ceelen, de directeur van Stichting Vluchteling, schreef een voorwoord. Verspreiding van dit geschrift dient het belang van onze medemens, de vluchteling. Zegt het voort! De opbrengst van de uitgave komt geheel ten goede aan de Stichting Vluchteling. "Vluchten" door Jaap van Dijkhuizen, uitgever Jansen & De Feijter, Velp ISBN 978-90-817851-5-0. €12,50 ex. verzendkosten

Verlag INLIA-vergadering.

door Joke Hofman

Op 13 april was er weer een regioberaad van INLIA (International Network of Local Initiatives with Asylumseekers), deze keer in Rhenen, als altijd voortvarend geleid door Helmer Roelofs.

We waren wederom met een divers gezelschap: ruim 20 mensen, waaronder iemand van de zevende-dag-adventisten, die een nummer van hun blad "Advent" uitdeelde, dat grotendeels over vluchtelingen gaat. Het interessantste agendapunt vond ik het verhaal van Helmer over de Tussenvoorziening. Er zijn 16.000 statushouders, die zouden moeten doorstromen naar woningen, maar die zijn er niet voldoende, dus de AZC's blijven vol. INLIA heeft aan COA voorgesteld zgn. tussen-voorzieningen te openen, voor maximaal 150 mensen en deze mensen dan direct begeleiding te geven, taalles, school voor de kinderen, hen een participatietraject aan te bieden, enz. Het COA was blij met dit voorstel en een pilot is gestart bij Eelde (provincie Groningen) door de gemeente Tynaarlo waar Eelde toe behoort. Tevens zijn er al 20 gemeenten die dit voorbeeld willen navolgen. Het worden gemengde centra wat betreft leeftijdsopbouw, religie en land van herkomst.

Verder heeft INLIA bereikt, dat mensen die na de eerste opvang in Ter Apel worden doorverwezen, inspraak hebben, bijv. omdat ze al ergens familie hebben wonen. Tot nog toe was het zo dat je bijv. in Assen werd geplaatst, terwijl je familie in Limburg hebt!

Al met al ben ik er heel blij mee, dat wij als genootschap INLIA steunen. En natuurlijk kun je als Vriend ook zelf lid worden!

Laten we durven

ingezonden en voorgelezen door Wils 't Hart, geschreven door de Belgische dichteres Griet op de Beeck

Laten we graag zien omdat we dat kunnen, en leven – voluit en gretig – omdat we dat mogen en het daarom dubbel zo goed moeten doen.

Laten we beter leren weten, niet meer morsen met de dagen die al die anderen, daar, zomaar, opeens zijn kwijtgeraakt.

Later we geen engelen zijn, maar als het kan ook geen duivels.

Laten we mensen zijn. En helemaal onszelf worden, niet wie we denken dat anderen wilden dat we waren.

Laten we moed houden, durven wankelen en redden wat er te redden valt. Onszelf bijvoorbeeld, en mekaar.

Laten we stoppen met hopen en doen wat moet gebeuren om het te doen gebeuren, en mild zijn voor wie dat nog niet kan.

Laten we openlaten: onze deuren, onze armen, onze geesten. Laten we pantsers afleggen en de andere tegemoet treden, telkens weer.

Laten we slapende honden keihard wakker maken. Blijven geloven in dromen die uitkomen.

Veel verwachten, genoeg spijt hebben, in zeven sloten tegelijk lopen, alle dingen aankijken, ook dat wat ons verontrust.

Laten we minachting koesteren voor de hopeloosheid, weten wat we waard zijn, onszelf gunnen wat we verdienen, want dat is vaak meer dan we geneigd zijn te denken.

En laten we begrijpen wat liefde is, onthouden dat dat alles is, of toch bijna.

Laten we durven.

Ja

*Griet op de Beeck,
die dit gedicht
schreef, droeg het
voor in 'De Wereld'
op de avond na de
aanslagen in Brussel
22 Maart 2016*

Quaker Peace
& Social Witness

Quaker
Council for
European
Affairs

American Friends
Service Committee

QUNO

Quaker United Nations Office

Friends Committee on
National Legislation

A Quaker Lobby in the Public Interest

Quaker organisaties zeggen samen 'nee' tegen EU-VS handels- en investeringsverdrag TTIP

door Peter van Leeuwen

Vijf Quaker organisaties uit Europa en de Verenigde Staten hebben samen de overheden gevraagd om 'nee' te zeggen tegen TTIP, (Transatlantic Trade and Investment Partnership) het controversiële 'mega' handelsakkoord waarover wordt onderhandeld tussen de EU en de VS. Het is de eerste keer dat Quaker organisaties, in een mooie trans-Atlantische samenwerking zich samen hebben uitgesproken tegen een dergelijke handelsverdrag.

Voor wie die organisaties nog niet kent, hier een populaire aanduiding: FCNL - de pleitbezorging van VS-Vrienden bij de VS overheden.

QCEA - "onze" pleitbezorging van Europese Vrienden bij de Europese instellingen

QUNO - Quaker pleitbezorging bij de Verenigde Naties

QPSW - huidige hulporganisatie van Britse Vrienden

AFSC - de hulporganisatie van Amerikaanse Vrienden

De laatste twee ontvingen in 1947 ooit de Nobelprijs voor de Vrede.

De vijf organisaties hebben een verklaring gestuurd aan vertegenwoordigers van de overheid en de handel ambtenaren in de Europese Unie en de Verenigde Staten. Daarin stellen ze dat de TTIP onderhandelingen tonen dat economisch gewin op korte termijn belangrijker gevonden wordt dan langere- termijn- factoren voor menselijk welzijn en de bescherming van de aarde.

De verklaring van de vijf Quakerorganisaties volgt hier in zijn geheel:

Handel voor welzijn, niet alleen voor winst

(Een Gezamenlijke Quaker verklaring over TTIP en vrijhandelsverdragen)

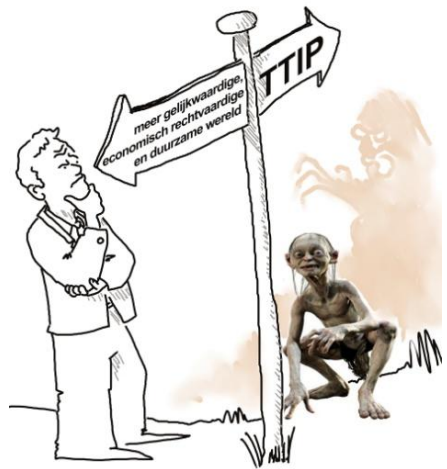
Als Quaker organisaties in Europa en de Verenigde Staten die aan vrede en rechtvaardigheid werken, roepen wij de regeringen op om ervoor te zorgen dat handel bijdraagt aan een meer gelijkwaardige, economisch rechtvaardige en duurzame wereld.

Onze inzet voor en geloof in gelijkheid, waarheid, integriteit, eenvoud en rust, dwingt ons te streven naar economische relaties die onze fundamentele menselijke gelijkheid weerspiegelen. Ook geloven wij, dat de mensheid verantwoordelijkheid draagt om de Aarde te koesteren en beschermen, niet haar middelen in het wilde weg te exploiteren. Middels het klimaatakkoord van Parijs en de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling heeft de internationale gemeenschap zich de afgelopen maanden gecommitteerd aan het bouwen aan een rechtvaardiger en duurzame toekomst. Wij zijn bezorgd dat sommige aspecten van de wereldhandel deze globale verplichtingen en onze visie juist tegenwerken.

Het Trans-Atlantisch Vrijhandels- en Investeringsverdrag (TTIP), en de ondoorzichtige onderhandelingen, illustreren onze bezorgdheid. Hoewel deze verklaring zich richt op TTIP, zijn veel van deze problemen ook van toepassing op andere handelsovereenkomsten, zoals vrijhandelsakkoord tussen Canada en de Europese Unie (CETA) en het Trans-Pacific Partnership (TPP).

Fatsoenlijk gereguleerde handel kan tot ieders voordeel strekken, door bij te dragen aan welzijn en versteviging van relaties en begrip tussen verschillende landen en culturen. Maar handel, net als andere economische verhoudingen, is een instrument en geen doel op zich. Het succes van een handelsakkoord kan niet alleen worden gemeten in economische termen; een echt succesvol handelsakkoord zal de hele maatschappij en het milieu ten goede komen.

Wij zijn gealarmeerd dat TTIP in zijn huidige vorm de negatieve invloed van de mensheid op de natuurlijke omgeving verder dreigt te verhogen. Elke economische groei op basis van niet-duurzame, onhoudbare praktijken zal waarschijnlijk van korte duur te zijn. Nu meer dan ooit, moeten onze acties geleid worden door het lange termijn belang de planeet te beschermen en duurzaam te leven binnen natuurlijke limieten.

Wat is het gevolg van TTIP?

Illustratie Erik Dries

Het is dringend noodzakelijk dat alle regeringen binnen TTIP vrij blijven om verantwoordelijk beleid, regelgeving en openbare diensten vorm te geven in het algemeen belang.

Het voorgestelde arbitrage mechanisme (ISDS, ICS) biedt investeerders een bevoorrechte rechtsgang om sociale, milieu-, gezondheids- of andere wetgeving aan te vechten, die niet toegankelijk is voor "gewone" burgers. Zo'n bepaling is in zijn opzet fundamenteel antidemocratisch en dus onacceptabel.

TTIP zal wereldwijde impact hebben op zowel ontwikkelingslanden als ontwikkelde landen. Maar alleen de regeringen van de Verenigde Staten en de Europese Unie hebben in de onderhandelingen een stem. Het is van vitaal belang ervoor te zorgen dat handelsovereenkomsten niet een one-size-fits-all-model opleggen aan landen in ontwikkeling.

Handel kan een positief hulpmiddel zijn voor duurzame mondiale ontwikkeling, maar alleen als alle betrokken partijen - staten en maatschappelijke organisaties - in staat gesteld worden bij te dragen aan het proces waarin handelsregels worden bepaald. Waarheid en transparantie zijn de enige manier om te garanderen dat werkelijk

(L-R) Cornelius Ambiah, Andrew Lane and George Thurley van QCEA roepen op tot Klimatrechvaardigheid, wat haaks staat op TTIP

verantwoording wordt afgelegd. Het gebrek aan openbaarheid wat betreft de details van de TTIP onderhandelingen is zeer verontrustend. In onze ervaring kan geheimhouding leiden tot bedrog en machtsmisbruik. Het is noodzakelijk dat handelsbesprekingen transparant zijn en dat onderhandelende partijen gedurende het gehele onderhandelingsproces zinvolle bijdrage verwelkomen vanuit het brede spectrum van maatschappelijke organisaties.

In plaats van het pad te volgen zoals in de huidige TTIP onderhandelingen, dringen wij er bij onze regeringen op aan toe te werken naar een ander soort handelssysteem; een systeem dat de globalisering positief her-reguleert, open voor publieke controle, bijdragend aan eerlijk gedeelde welvaart, en met een positief effect op het milieu.

Quakers protesteren tegen TTIP

We erkennen dat het omvormen van het systeem niet eenvoudig zal zijn. Als Quakers weten we, dat mensen in goede samenwerking en vrede kunnen samenleven indien juiste economische structuren dat mogelijk maken, en wij zijn vastbesloten om onze rol te spelen in het opbouwen van een meer rechtvaardig en duurzaam economisch systeem. Echter, misschien wel meer dan ooit, behoeft de wereld visionair leiderschap. We dringen er bij onze regeringen op aan om de moed op te brengen de gedurfde en radicale stappen te zetten die nodig zijn voor een dergelijke transformatie.

ondertekend door: QCEA, AFSC, QUNO, QPSW en FCLN

Een verhaaltje over transformatie

voor kinderen, tot 80 jaar en ouder

door Irene Peters

Er was eens een rups die een goed leven had. Hij vrat dan ook zijn buikje rond, aan koolbladeren en ander lekkers.... de hele zomer door. Toen werd het tijd voor de winterslaap. De rups spon zich in tot hij in een cocon zat ... en hij sliep. Na een tijd begon het cocon te scheuren. Dat deed pijn hoor! en de rups wist niet wat er aan de hand was. Dat gebeurde nog een paar keren. En toen op een mooie dag was de rups zomaar veranderd in een prachtige vlinder, die de vrijheid tegemoet vloog, tot boven de kleuren van de regenboog.

Om dan weer terug te keren naar de Aarde, maar nu vliegend van bloem tot bloem. Een vlinder leeft niet lang. Bij mensen is dat anders.

Mensen kunnen heel oud worden en soms ook niet. Maar net als de vlinder kunnen wij van bloem tot bloem gaan, van plek naar plek om overal zaadjes van Licht en Liefde te planten, en zo onze Moeder Aarde een wat mooier aangezicht te geven, en een meer liefdevolle plek te maken voor alle kinderen, groot en klein.

Dit verhaal kwam spontaan bij me boven, toen ik tijdens de AV in de meeting naast een paar kinderen zat.

Toen ik klaar was met mijn verhaal, keek ik naar buiten waar een prachtige rododendron stond te bloeien. De kleur van de bloemen was magenta: felroze, purper.

Er vloog een vlinder rond de struik!

En laat ik nu pas nog gelezen hebben dat magenta de kleur is van ... de overgave!

Over synchroniciteit gesproken....

Protest tegen Eurosatory 2016.

door Erik Dries

Petje af voor de mensen die de voorbereiding hebben gedaan – okee daar zat ik zelf ook bij, maar ik bedoel de mensen die de organisatie op zich genomen hebben in hun vrije uurtjes: hoe krijg je politietoestemming, hoeveel mensen komen er op welke dagen, waar laat je ze slapen, hoe regelen we het vervoer, wat gaan die andere vredes- en protestgroepen doen, hoe zorg je voor de veiligheid van onze groep, enzovoort. Het is allemaal prima gegaan, meer mensen dan ooit en behoorlijk professioneel.

Je kan je afvragen wat het doel en effect van deze demonstratie is...

Aan de ene kant duizenden mannen die zich bezighouden met vrijheid, veiligheid en verdediging. Die de laatste prachtige technologische ontwikkelingen komen bekijken en beoordelen op deze enóóórme beurs met tanks, raketten, mitrailleurs, vliegtuigen, boten, onderbroeken en noem maar op. De catalogus heeft de dikte van twee telefoonboeken. Soms voldoen de mannen helemaal aan het cliché: norske kop, spiegelende zonnebril, lange regenjas.

En aan de andere kant ongeveer dertig mensen die bij de uitgang van de metro staan. Onder een grote banner met een portret en uitspraak van Ban Ki Moon: “the world is over-armed, peace is under-funded” (de wereld is over-bewapend, vrede is onder-betaald). En dan het bedrag dat jaarlijks besteed wordt aan oorlog: een 17 met, ik meen, 12 nullen – sorry ik ben het even kwijt, in de wapenhandel gaat het om zulke absurde bedragen... Wij hebben niet staan schreeuwen voor Palestijnen, zoals een aantal

mensen maandag deed. We hebben geen rode verf over tanks gegooid zoals anderen hebben gedaan. We stonden ook niet gekleed in een rok en regenboogbloesje en bloemen in het haar met een bord dat men zich moest schamen – zoals een man donderdag deed.

Nee, in pak en met een laptoptas hebben we 12.000 kaarten uitgedeeld. Op de voorkant een cartoon, op de achterkant één van de acht mythes over wapenhandel en de feiten die die mythe onderuithaalt.

Diverse mensen gesproken. Bij de meest interessante – een Britse verkoper van drones en bepaalde software - ging het gesprek ongeveer als volgt:

“Al die vredesoperaties van de UN, dat is echt weggegooid geld hoor. Geloven jullie daarin? Luister, ik ben bij vier van die operaties in Afrika geweest. In Mali hadden ze vijf drones. Drie daarvan werkten niet en met die twee andere hebben ze alleen een keer een paar mensen in een bootje kunnen redden. Totaal weggegooid geld! Ongeveer een miljoen per maand hè!

Die Ban Ki Moon daar, nutteloos type. Nog een voorbeeld [......] volslagen zinloos dus”

“Weet u dat het geld dat naar vredesoperaties gaat 0,5 % is van het geld dat naar de oorlogsindustrie gaat? Maar U zet mogelijk terechte vraagtekens bij de UN... Zet u ook vraagtekens bij wat hier binnen gebeurt?”

“...ja, eigenlijk wel. Weet je, ik weet hoe je oorlog kan laten stoppen”
“vertel?”

“nou, bijvoorbeeld bij die Irak oorlog. Dat zijn allemaal aparte gebiedjes waar soldaten en milities onderbetaald ellende uithalen. Als je nou daar boven gaat vliegen en je laat flink wat geld naar beneden dwarrelen. Echt geld waar je mee kunt betalen – maar dat wel aan de achterkant een tekst

heeft, namelijk “als je deze week geen geweld pleegt, komen we volgende week met nog eenzelfde lading geld”...Nou, die lui weten dan wel wat ze moeten doen!”

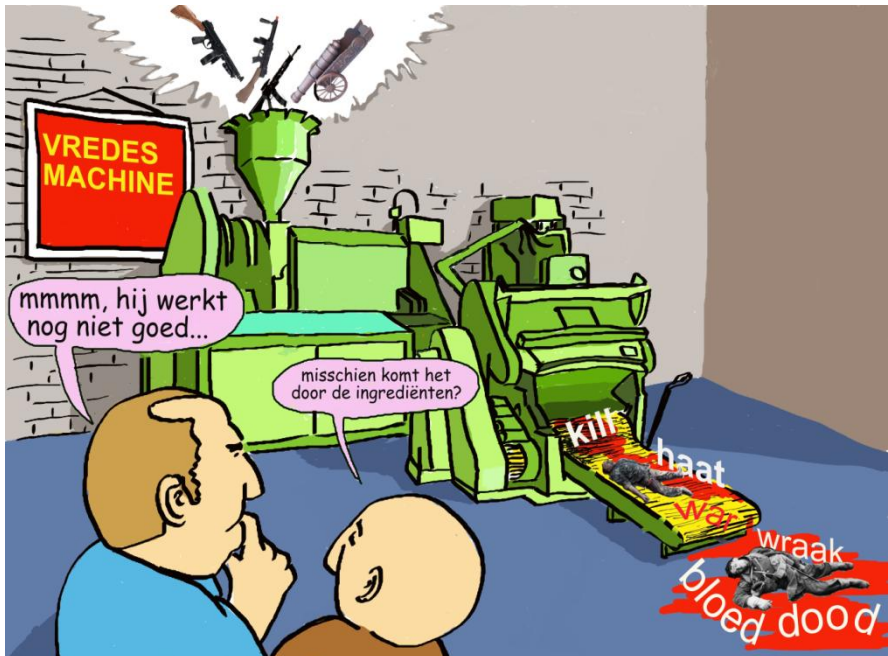
“en hoe denkt u over terrorisme?”

“Nou, dat heeft vaak ook met drugs te maken. En dan heb je die arme boeren in Pakistan, die moeten opium oogsten – ga daar boven vliegen, strooi geld en de inzet voor die oogst wordt minder. De drugslords zullen er wel een paar doden, maar uiteindelijk...”

... even wat anders, ook dat Amnesty International en Oxfam..... volslagen waardeloos. Weet je, ze vragen helemaal niet om discount (korting)! Ik heb het maar één keer meegemaakt bij van die goededoelensstichtingen... het was een keer bij een paar baptisten in Kentucky. Hun software... moest ge-upgrade worden. Toen zeiden ze “ja we willen wel, maar het geld is een probleem”. Toen heb ik het gratis gegeven. Ze waren verbaasd en vroegen waarom. “omdat jullie de eersten zijn die proberen te onderhandelen!”

“dus eigenlijk wilt u dat Amnesty en Oxfam professioneler worden?! U zou ze wat meer moeten ondersteunen!”

Toen werd ik weggeroepen en met een goed gemeende handdruk zeiden we gedag.

Cartoon van Erik Dries

De ecoquaker

door Marianne van der Zee

Het is de maandag na de AV in Bennekom. Ben er nog wel vol van en er zoemt nog van alles door mijn hoofd. Langzaam maar zeker komt het dagelijkse leven weer een beetje binnen, dat is het voordeel als je niet meer hoeft te werken, dan kun je het langzaam laten gebeuren.

Toch moest ik terugdenken aan de maanden voor de AV, toen ik druk bezig was met de minuut over duurzaamheid die gemaakt was in Peru. Ik ben die periode ook heel erg bezig geweest met het zoeken naar mogelijkheden voor mezelf om duurzamer te leven.

Om te beginnen heb ik toen de handpomp voor water vervangen door een elektrische pomp. Aanvankelijk had ik een handpomp want ik wil duurzaam water oppompen en niet afhankelijk zijn van de elektriciteit. Helaas had ik niet bedacht dat het oppompen van een paar honderd liter water voor mijn tuin en huishouden misschien wel erg vermoeiend zou zijn en dat ik daarom na een jaar de pomp niet meer zou gebruiken, die dus voor niets aangelegd was. Maar nu had ik dus een pomp, knopje aan en het water komt eruit. Dan maar gaan kijken naar zonnepanelen, zo compenseer ik het elektriciteitsverbruik tenminste weer. Na 2 jaar sparen moet het toch lukken om een paar panelen te kopen, ontdekte ik. Nu nog kijken hoe of wat. Tot iemand op het lumineuze idee kwam om me te vragen hoeveel elektriciteit ik per jaar gebruikte. Dat bleek dus 150 Kwh per jaar te zijn en daarvoor betaal ik 105 euro per jaar. Dat was dus het einde van mijn zoektocht naar zonnepanelen.

Nou, dan maar kijken hoe ik mijn huis anders kan verwarmen en zo bezuinigen op gas, volgens mij heette dat een warmtepomp. Die was ook aan de prijzige kant en bovendien gebruikt hij in een jaar meer stroom dan ik in 10 jaar verbruik, en ik keek nu zelf maar eens naar de cijfers en zag dat ik 282 kuub per jaar gebruik. Volgens de statistieken erg weinig, dus dat was ook geen optie.

En toen keek ik door mijn raam naar buiten en zag een blauw autootje op het gras staan en opeens viel het kwartje. Daar staat mijn grootste CO₂ uitstoot producent. Zonder kan ik helaas niet, maar ik ben nu wel aan het sparen voor een hybride auto.

Duurzamer leven is heel belangrijk, maar minstens zo belangrijk is realistisch blijven en je ervan bewust zijn dat wij veel geluk hebben dat we het ons kunnen permitteren om te bedenken hoe we duurzamer kunnen leven.

Handen en Voeten Zwerfafval

Ingezonden door Marlies Tjallingii

Ik voel me heel geïnspireerd door de afspraak die we hebben gemaakt tijdens de AV om zwerfvuil op te rapen. Dat deed ik al een tijd, maar ik werd er weer minder serieus in. Het is toch wel even een inzet om van mijn fiets af te stappen en dan iets op te rapen. Dus het is gemakkelijker om dat niet te doen. Vaak denk ik ook: ik moet op tijd zijn, dus doe ik het op de terugweg. En dan is er soms weer iets anders wat mijn aandacht vraagt.

Na onze Algemene Vergadering van afgelopen weekend ben ik al verschillende keren van mijn fiets gestapt zonder handschoenen en zonder grijper, want die heb ik allemaal niet mee op de fiets.

Het waren blikjes (vooral van energy-drank), stukken van een plastic zak of zoiets, papiertjes, lege sigarettendoosjes.

Vanmorgen gingen we naar de Arabische les en op een plek lag veel zwerfvuil: dat zullen we op de terugweg wel oprapen. Maar op de terugweg was veel van het vuil versnipperd, het gras was gemaaid en de meeste blikjes en rommel zijn met het gras meegegaan. We hebben wat versnipperde blikjes en plastic opgeruimd. Misschien is het een idee om bij een afspraak iets eerder op pad te gaan, zodat er tijd is om het zwerfvuil direct op te rapen.

Joke Hofman schreef in een mail: "Vandaag zag ik een vrouw met een oranje hesje en zo'n grijpertje zwerfafval opruimen. Ze vertelde me dat de gemeente Wageningen gratis hesjes, handschoenen, zakken en grijpers beschikbaar stelt, dus dat ben ik

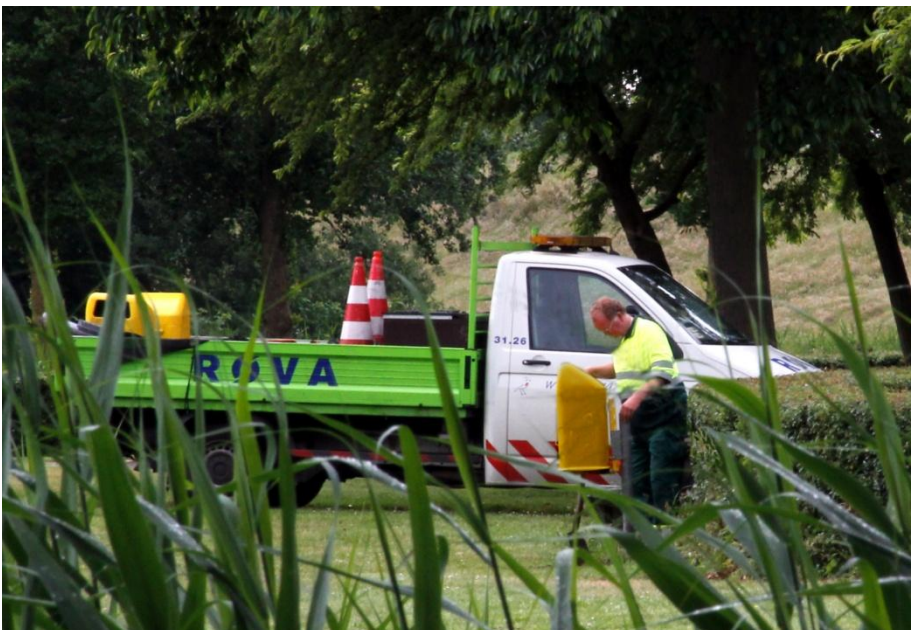
gelijk gaan halen! Zie foto. Alle scholen zijn ook ingeschakeld! Want ja, duurzaamheid begint met opvoeding.

Op deze site kun je zien wat er in je eigen gemeente al gebeurt.

<https://www.supportervanschoon.nl/>

Het is misschien nog wel leuk om toe te voegen dat dit niet de eerste keer is dat Quakers deze actie ondersteunen: Rose Weiss was ook tot op hoge leeftijd actief met opruimen van zwerfafval. Ze wandelde met haar rollator en dan had ze een grijper mee en raapte vuil op in haar omgeving. Het motto van het herfstweekend dat ook op de Algemene Vergadering met ons mee ging is: Motiveren, Stimuleren en Ondersteunen. We kunnen elkaar steeds weer opnieuw ondersteunen om met hernieuwde levensmoed oude besluiten weer op te pakken!

In het kader van bezuinigingen heeft de gemeente bakken weggehaald, bij het bankje tegenover ons huis. Vanmiddag ben ik bij de wijkmanager geweest en ik heb een prullenbak geadopteerd in de speeltuin tegenover ons huis. Dat is een gele bak waarvan ik de sleutel heb gekregen en ik mag die legen als hij vol is. Ik ben benieuwd hoe het helpt om onze omgeving schoner te houden.

de afvalbak die ik geadopteerd heb wordt geplaatst door de ROVA

Wijdingssamenkomst in Oosterhout NB

Op zondag 25 september 2016 om 11.30 is er dit keer opnieuw een wijdingssamenkomst gepland en wel ten huize van Michel Westerman, Distelbeemd 51, 4907GW in Oosterhout NB (dat is bij Breda). Na afloop koffie en napraten. Neem je brood mee. Er is soep, vegetarisch / glutenvrij.

Graag een berichtje of je aanwezig wilt zijn naar Corien, per mail [<coriegarde@ziggo.nl>](mailto:coriegarde@ziggo.nl) of per telefoon: 076 8502421 / 06 274 474 44

We sturen deze uitnodiging vroeg, zodat een ieder de datum in zijn/haar agenda alvast kan vrijhouden.

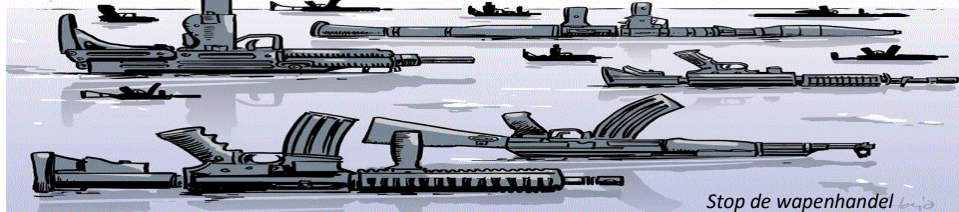
In de hoop jullie op 25 september te mogen begroeten,

In Vrede en Vriendschap,

Corien van Garderen

Dineke Lucas

Hennie Jansen

De militaire betrekkingen tussen Nederland en Israël

Maandagavond 4 juli, organiseert Stop Wapenhandel samen met Studenten voor Rechtvaardigheid in Palestina, DocP en NPK een avond over de militaire betrekkingen tussen Nederland en Israël. De avond zal worden ingeleid door de Israëlische journalist Shir Hever. Na de inleiding van Hever zal het rapport van Stop Wapenhandel over de militaire relaties tussen Nederland en Israël gepresenteerd worden. Aanvang 20.00 uur, Crea, Nieuwe Achtergracht 170, Amsterdam. Voertaal engels.

Lees meer www.stopwapenhandel.org/hever

Waar zijn Quakerbijeenkomsten?

Wijdingssamenkomsten in Nederland en België

Amsterdam	iedere zondag 10.30	Vossiusstraat 20, Amsterdam
Antwerpen	geen vaste tijdstippen	Info Jan Peeters tel.: 0032.15.24 75 10 email : boekrijk@hotmail.com
Breda/ Oosterhout	Zondag 25 september. 11.30 ten huize van Michel Westerman, Distelbeemd 51, 4907GW in Oosterhout	Info: Corien van Garderen: 076-8502421 Graag bevestigen: coriegarde@ziggo.nl Zie het bericht op de vorige bladzijde.
Brussel	iedere zondag 11.00	Quakerhouse, Square Ambiorix 50, 1000 Brussel, tel.: 00.32.2.230 49 35
Bennekom	2e en 4e zondag van de maand: 10.30	"Commanderij", Commandeursweg 44, Bennekom. Op de 2e zondag is er eerst van 10.30 – 11.00 een worship-sharing, daarna wijdingssamenkomst tot 12.00.
Deventer	Wijdingssamenkomst 3 ^e zondag 10.30 Gespreksavond: 1 x maand: 18.30 op wisselend di/do	Wijdingssamenkomst in het Meester Geertshuis, Assenstraat 20, 7411JT Deventer. Gespreksavonden, data en inlichtingen bij Frieda Oudakker 0570- 670287 email: friedaoudakker@live.nl
Groningen	2e en 4e zondag van de maand in Groningen: 10.30 1e zondag van de maand te Hellum 10.30	2 ^e en 4 ^e zondag: De Poort, Moesstraat 20, 9717 JW Groningen, tel.: 050-5712624 1 ^e zondag: te Hellum, Hoofdweg 41: Kinderen zijn welkom! Graag tevoren doorgeven aan de schrijver: Peter Spreij; nonmv@pspreij.nl
Den Haag	iedere zondag: 10.30	Stadhouderslaan 8, Den Haag Kinderen zijn altijd welkom. Bij kennisgeving vooraf is er voor hen een aangepast programma.
Wijhe, bij Zwolle	Op 1e zondag van de maand 10.30	Wim en Deborah Balijon: 0570-597170 Slotpark 77, 8131 DW Wijhe. Graag aankomen als je komt.

Wijdingssamenkomsten op Afstand

1. Meeting at a Distance. Inlichtingen: caroline.wilson@esade.edu
2. Online meeting for worship: op tijdstippen rekening houdend met verschillende tijdzones. Bekendmaking op: Quakerworship.org
3. Quaker Faith and Fellowship: www.Quakerfaithandfellowship.org

Vrienden in het hele land

Maandvergaderingen

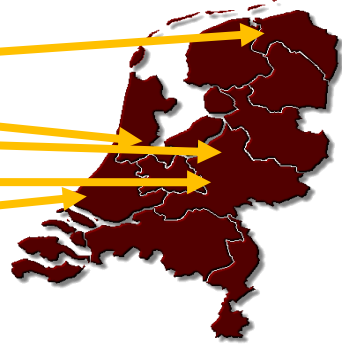
NON

A'dam

Deventer

MiZuNed

Haagse

Quaker Secretariaat:

Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers). Tel.: [06 13700682](tel:0613700682). e-mail: secretariaat@deQuakers.nl.

Penningmeester Nederlandse Jaarvergadering Bankrek. NL65 TRIO 0212 3772 64 tnv Religieus Genootschap der Vrienden - Quakers- te Zwolle.

Quaker Bibliotheek: Vossiusstraat 20, 1071 AD Amsterdam, bibliothecaris - vacature,

Quaker Literatuur: Willem Furnée ; Badhuisweg149, 2597JN 's-Gravenhage telefoon: 070-3220544, e-mail: literatuur@Quakers.nu Bankrek.: NL70 INGB 0000 313040 t.n.v. Quaker Literatuur.

Amsterdamse Maandvergadering: Schrijver: Hans Weening, Lijnbaansgracht 208b, 1016 XA Amsterdam, 085-8780821 hweening@xs4all.nl
Bankrek.: NL81 INGB 0004 9200 51 tnv A'damse MV Quakers te Anna Paulowna.

Haagse Maandvergadering: Schrijver: Willem Furnée
haagsevrienden@Quakers.nu Haagse Maandvergadering, Stadhouderslaan 8, 2517 HW 's-Gravenhage. Tel. 070-3600621. Bankre.k: NL48 INGB 0001 8562 21 tnv Haagse Vrienden, Quakers Den Haag.

Midden- en Zuid-Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Els Ramaker, 0344 606818. mob:0636361350. email: Els@ramaker.me Bankrek: NL67 TRIO 0197 6518 52 ten name van Rel.Gen.der Vrienden-Quakers- te Deventer.

Deventergroep: Inlichtingen: Frieda Oudakker 0570-670287 email: friedaoudakker@live.nl

Noord Oost Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Peter Spreij ; Watersingel 17, 9351 XN Leek, Tel.: 0594-769063; nonmv@pspreij.nl
Bankrek.: NL12 INGB 0001 5908 95 tnv N.O.N. MV Rel.Gen. d. Vr. te Groningen.

Quaker Hulpfonds: schrijver vacature. Penningm: Johannes Borger, johannes.borger@hotmail.com Bankrek. NL19 INGB 0000 220644 t.n.v. Religieus Genootschap der Vrienden, Quakers, te den Haag.

Vrienden voor Brussel (VVQREA): Schrijver: Peter van Leeuwen, Tel.: 0182-611786; vvqrea@gmail.com. Bankrek. NL28 INGB 0002 5386 85 t.n.v. VVQREA te Helmond.